

PEDAGOGISCHE FICHE 8

Thema: Persoonlijke informatie

HOE GA IK OM MET MIJN GEGEVENS

Tijdsduur van de sessie

50 minuten

Tijdsduur van de video

5 minuten

Materiaal

Voor de video:

- Een dvd-speler en televisie OF
 - Een computer met een dvd-speler, een projector en luidsprekers OF
 - Een internetverbinding, een computer, een projector en luidsprekers
- <http://youtu.be/hb2CMjv5WHc>

Voor de crea-ronde 1:

- Een bord en krijt
- Gekleurde Post-its

Voor de crea-ronde 2:

- Een bord en krijt

Boodschap van de video

Steeds meer applicaties en spelletjes worden gratis aangeboden op het internet. In ruil voor deze gratis service verzamelen organisaties persoonlijke gegevens van gebruikers om deze te verkopen, te combineren met andere gegevens en te analyseren om zo een persoonlijk profiel te maken van de gebruiker. Met deze video willen we leerlingen ervan bewust maken dat ze niet zomaar alle persoonlijke gegevens moeten delen met de aanbieders van gratis of betalende spelletjes online.

De boodschap luidt: **Spelletjes op het internet! Leuk! Maar let op welke gegevens je vrijgeeft. Indien je je moet registreren op een website, vul dan enkel de verplichte vakjes in. Geef nooit een adres, geboortedatum of telefoonnummer. Als je dan toch persoonlijke gegevens moet ingeven, gebruik een nickname en maak een apart e-mailadres aan.**

Doelstelling

- Jongeren bewust maken van hun persoonlijke gegevens
- Alleen noodzakelijke gegevens delen
- De kritische zin van jongeren aanscherpen
- De reflex genereren om na te denken over het delen van persoonlijke gegevens

Beoogde competenties/ontwikkelingsdoelen

ICT vaardigheden

- Hebben een positieve houding tegenover ICT en zijn bereid ICT te gebruiken om hen te ondersteunen bij het leren
- Zelfstandig leren in een door ICT ondersteunde leeromgeving
- Met behulp van ICT voor hen bestemde digitale informatie opzoeken, verwerken en bewaren
- ICT op een veilige, verantwoorde en doelmatige manier gebruiken
- ICT gebruiken om op een veilige, verantwoorde en doelmatige manier te communiceren

Leren leren

- Probleemanalytisch denken: de leerling ervaart en analyseert een probleem
- Informatieverwerking en probleemoplossing: De leerling raadpleegt gepaste informatiebronnen en weet bij welke personen hij informatie kan vragen
- Informatieverwerking en uitvoering: De leerling reflecteert vóór, tijdens en na het handelen

Verloop

STAP 1: Situatiefilmpje tonen 'Hoe ga ik om met mijn gegevens'

Start het situatiefilmpje en laat de leerlingen aandachtig kijken. De video stopt en drie mogelijke reacties verschijnen op het scherm. Indien het filmpje onduidelijk is kan je het ofwel nog eens laten spelen ofwel de verhaallijn* luidop lezen:

* *"Bert wil graag een online spelletje spelen maar hiervoor moet hij een account registreren. Hij moet toch wel heel veel gegevens ingeven en hij is niet zeker of hij deze persoonlijke informatie zo maar mag delen op internet."*

Klik nog niet verder naar de volgende filmpjes, maar ga naar **Stap 2**

STAP 2: Individuele reflectie

Klik nog niet op de vervolgf filmpjes, maar zorg eerst voor een kort moment van zelfreflectie.

"Zouden jullie zomaar alle gegevens zoals jullie adres en telefoonnummer invullen?"

Vraag aan de leerlingen om individueel en in stilte na te denken over een mogelijk antwoord en argumenten te verzamelen om zijn/haar keuze kracht bij te zetten. Lees luidop de onderstaande drie mogelijkheden voor, maar klik nog niet op de filmpjes.

1. *"Ik vul gewoon alles in"*: Vullen leerlingen zomaar alles in op een registratieformulier om een online game te kunnen spelen?
2. *"Ik vul valse gegevens in"*: Verzinnen leerlingen valse gegevens om in te vullen op een registratieformulier van een online game?
3. *"Ik vul alleen in wat verplicht is"*: Je moet niet altijd alles invullen op een registratieformulier?

STAP 3: In groep reflecteren

Na het moment van zelfreflectie lees je de 3 stellingen nogmaals luidop en vraag je de leerlingen om zich in kleine groepjes (3 à 4 personen) te verdelen en samen overeen te komen welke stelling ze kiezen. De leerlingen hebben 5 minuten tijd om te kiezen tussen drie stellingen. Ze mogen slechts één enkele stelling kiezen en dienen ook argumenten te verzamelen.

STAP 4: Vervolgf filmpjes

Duid een eerste groepje aan, vraag hen welk filmpje ze kozen, en bekijk vervolgens klassikaal de gekozen vervolgvideo. Nadat de eerste vervolgvideo is bekeken, is er ruimte voor een kort debat.

Kiest het aangeduide groepje bijvoorbeeld om in plaats van Bert gewoon alles eerlijk in te vullen. Dan kan je het filmpje – reactie 1 'Ik vul gewoon alles in!' laten afspelen en vervolgens volgende voorbeeldvragen stellen:

Reactie 1: Ik vul gewoon alles in

- Is het een goed idee om zomaar alle persoonlijke gegevens in te vullen op een registratiepagina?
- Wat denk je dat de spelletjesmakers doen met je persoonlijke gegevens?

STAP 5

Herhaal dit proces tot de drie filmpjes bekeken zijn en er over elke mogelijke keuze gedebatteerd is.

Na het eerste debat, duid je opnieuw een groepje aan en kan het volgende vervolgf filmpje worden afgespeeld en opnieuw gekoppeld worden aan een klassikaal debat. Naargelang de keuze van het tweede groepje, speel je 1 van de 3 overige vervolgf filmpjes af en start je vervolgens het debat:

Reactie 2: Ik vraag hulp aan mijn mama!

Via deze reactie krijgen de leerlingen twee boodschappen. Langs de ene kant leren de leerlingen dat ze hulp kunnen vragen aan een volwassene als ze niet zeker zijn of ze al dan niet iets mogen delen op internet. Langs de andere kant wordt hen getoond dat ze niet altijd alle vakjes moeten invullen om toch toegang te krijgen.

- Bij wie kunnen jullie terecht als je vragen hebt rond welke gegevens je op internet mag delen?
- Waarom staan er volgens jullie soms een sterretje achter een vakje?
- Waarom zijn er vakjes waar geen sterretje achter staat?

Reactie 3: Ik maak een apart e-mailadres aan!

Via deze reactie is het belangrijk dat leerlingen zich bewust zijn dat ze een nickname kunnen gebruiken en dat ze op vele sites een gratis e-mailadres kunnen aanmaken dat ze kunnen gebruiken om zich te registreren voor bv. online games, wedstrijden...

- Hebben jullie een nickname/of welke nickname zouden jullie wel tof vinden?
- Hoe zouden jullie een apart e-mailadres aanmaken?
- Welk e-mailadres zouden jullie aanmaken?
- Maak je voor elke site een apart e-mailadres aan?

STAP 6.1: Crea-ronde 1

Vorbereiding: Maak een groot blad met 2 grote cirkels met boven de ene cirkel 'wel delen' en boven de andere cirkel 'nooit delen'.

Benodigdheden: Per groepje (4 à 5 leerlingen) een boekje met grote post-its (met minimum ongeveer 10 à 15 lege post-its). Per groepje een andere kleur of ander formaat van post-it.

Nu de leerlingen alle filmpjes gezien hebben, is het tijd om iets creatiefs te doen. Laat de leerlingen in kleine groepjes werken. Geef elk groepje een boekje met lege post-its in een andere kleur of formaat. Het is de bedoeling dat ze per post-it opschrijven welke persoonlijke gegevens websites/online games aan hen al gevraagd hebben. Vb: voornaam, achternaam, nickname, leeftijd, geboortedatum, telefoonnummer. Ze moeten de post-its in twee stapels leggen. Een stapel met persoonlijke informatie die ze volgens hen wel mogen delen op internet en een stapel met persoonlijke gegevens die ze niet mogen delen op internet. Ondertussen kan je het blad met de grote cirkels 'wel' en 'nooit' delen op het bord hangen. Daarna kan er per groepje een leerling naar voor komen met de twee stapels en de post-its in de juiste cirkel hangen. Vraag vervolgens aan iedere groep waarom ze een bepaalde post-it in één van de twee cirkels hebben gehangen. Als twee groepjes hetzelfde op een post-it hebben geschreven maar deze in een andere cirkel hebben gehangen kan hier klassikaal over gedebatteerd worden.

STAP 6.2: Crea-ronde 2

Als leerkracht schrijf je voor elke ronde een woord/of zin op het bord waarin je iets persoonlijks aan de leerlingen vraagt. De leerlingen die deze informatie niet willen delen op internet gaan allemaal links staan en de leerlingen die deze informatie wel willen delen op internet gaan rechts staan. Op deze manier kan er een debat ontstaan tussen de leerlingen links in de klas en leerlingen rechts in de klas.

Voorbeelden van persoonlijke info die je op het bord kan schrijven:

Voornaam, achternaam, nickname, e-mailadres, straat, huisnummer, postcode/gemeente, leeftijd/geboortedatum, paswoord, rekeningnummer, nummer van een bankkaart, foto van jezelf, hobby, naam van je huisdier, ...

Meer info

www.clicksafe.be

Privacycommissie: <http://www.privacycommission.be/nl>

IkBeslis: <http://kinderen.ikbeslis.be>

Diploma Veilig Internet: <http://the-game.diplomaveiliginternet.nl/public/account/login>